

We hebben niet genoeg aan 100 Tweede Kamerleden

Volkskrant, 20 april 2010

Het is verstandig dat het congres van GroenLinks het voorstel om de Tweede Kamer te verkleinen tot 100 leden heeft verworpen.

Nederland heeft vergeleken met de meeste andere Europese Parlementen en rekening houdend met de bevolkingsomvang een kleine Tweede Kamer. Op 16 miljoen Nederlanders is een Tweede Kamer van 150 leden niet groot. Wanneer onze Tweede Kamer de relatieve omvang van het gemiddelde Europese parlement met een tweekamer stelsel zou hebben, zou het aantal leden zelfs verhoogd moeten worden tot 320. Dat zou natuurlijk ridicuul zijn. Maar het is wel maatgevend dat in 1956 het aantal Tweede Kamerleden is verhoogd van 100 naar 150, vanwege de groei van de Nederlandse bevolking, die sindsdien alleen maar verder in omvang is toegenomen.

Het Tweede Kamerlidmaatschap is een veeleisend vak. De Tweede Kamerleden vormen - met de Eerste Kamer- het hoogste orgaan in ons democratisch bestel. Kamerleden zijn medewetgever en controleur van de regering in een steeds complexere nationale en internationale omgeving. De hoeveelheid informatie die een Kamerlid daartoe moet verwerken is immens, ook als men deze tot het minimale beperkt en zich concentreert op hoofdlijnen. Kamerleden moeten voortdurend alert zijn, moeten onderhandelen, overtuigen en compromissen sluiten en moeten steeds op de hoogte zijn van wat leeft bij hun kiezers.

Wanneer al deze taken op een verantwoorde wijze worden uitgevoerd is een aantal van 100 Kamerleden op 16 miljoen Nederlanders te klein. Er zal dan verschraving van de wetgevende en controlerende taken van de Tweede Kamer optreden. De kracht van de Tweede Kamer ten opzichte van de regering, met haar tienduizenden ambtenaren, zal nog meer afnemen dan de afgelopen jaren al het geval was. Specialisme in de Tweede kamer zal verschraken. Nu al is er, ook in een aantal grote fracties, een gebrek aan juristen, staatsrechtdeskundigen en ook economen. De verscheidenheid van onze bevolking, regionaal en wat betreft sociale en culturele diversiteit, zal in een Kamer met 100 leden onvoldoende weerspiegeld worden.

Verkleining van het aantal leden zal de positie van de Tweede Kamer dan ook niet versterken, maar juist verzwakken. De Kamer moet haar kracht hervinden door een onafhankelijker opstelling ten opzichte van de regering. Meer dualisme en minder monisme. Het komende regeerakkoord zal kort moeten zijn en zich tot hoofdlijnen dienen te beperken. Dan zullen niet weer de coalitiefracties- en dus de meerderheid van de Kamer- genuilkorfd worden tot op de kleinste details. Politieke leiders moeten in de Tweede Kamer blijven zitten, teneinde daarvandaan het zuivere geluid van hun partij te kunnen laten horen. En fracties moeten minder bang zijn voor interne verschillen van opvatting. Binnen de marges van de hoofdlijnen van de standpunten van hun partij moeten Kamerleden ook binnen een fractie een verschillende mening kunnen innemen.. Ook dat bevordert het dualisme.

Om al deze redenen vind ik het goed dat het congres van GroenLinks het verbeteren van het functioneren van de Tweede Kamer niet heeft gezocht in het verkleinen van die Kamer. Terecht vond dat congres dat dit een slechte (en qua omvang te verwaarlozen) bezuinigingsmaatregel zou zijn en dat het voorstel een nogal populistische indruk maakte. Ik hoop dat andere partijen, waaronder de mijne, dit voorbeeld zullen volgen.

Frans W. Weisglas(VVD) is oud-Voorzitter van de Tweede Kamer.